

Термин	Акроним / съкращение	Разяснение
Авансово плащане		Предварително финансиране на определени дейности през даден период.
Агроекологични ангажименти във връзка с климата		Практика, надхвърляща обикновените изисквания за опазване на околната среда, която може да бъде прилагана по избор от земеделските стопани и за която те получават плащане от бюджета на ЕС.
Ангажимент за изразяване на увереност		Механизъм, при който одиторът прави заключение въз основа на достатъчни доказателства, под формата на финансова информация или други данни, които събира или изчислява. Например, ЕСП базира своето становище относно законосъобразността и редовността на разходите на ЕС върху резултатите от тестването на извадка от операции.
Безвъзмездна помощ		Невъзстановимо плащане от бюджета на ЕС към даден бенефициент за изпълнението на допустим за подпомагане проект или програма.
Бенефициент		Физическо или юридическо лице, което получава безвъзмездна финансова помощ или заем от бюджета на ЕС.
Брутен национален доход	БНД	Стандартна мярка за богатството на една държава, основаваща се на приходите от национални и външни източници.
Бюджетен орган		Термин, използван по отношение на Европейския парламент и на Съвета на Европейския съюз, когато те упражняват правомощията си за вземане на решения във връзка с бюджета на ЕС.
Бюджетна подкрепа	БП	Пряк трансфер на помощ от ЕС към държавната хазна на дадена страна партньор при изпълнение на определени условия.
Бюджетни кредити		Бюджетът на ЕС включва бюджетни кредити за поемане на задължения и бюджетни кредити за извършване на плащания. Бюджетните кредити за поемане на задължения представляват ангажимент за предоставяне на финансиране, ако са изпълнени някои условия. Бюджетните кредити за извършване на плащания представляват оторизация за извършване на плащане, след като са били изпълнени съответните условия.
Бюджетни кредити за плащания		Оторизация за извършване на плащане след като са били изпълнени съответните условия.
Бюджетни кредити за поемане на задължения		Годишен таван за предоставените в бюджета на ЕС суми за конкретни разходни позиции.
Вложени ресурси		Финансови, човешки, материални, административни или нормативни средства, използвани за изпълнението на даден проект или програма.
Възстановим ДДС		ДДС, който данъчно задълженото лице може да приспадне от платимия на данъчните органи ДДС въз основа на това, че вече е платило тази сума за закупуването на стоки и услуги.
Геопропространствено заявление за помощ	GSAА	Онлайн инструмент за подаване на заявления за земеделски помощи въз основа на площ.
Годишен отчет за дейността	ГОД	Доклад, изготвян от всяка генерална дирекция на Комисията, институция или орган на ЕС, в който са представени постигнатите резултати спрямо поставените цели, както и начинът, по който са използвани финансовите и човешките ресурси.
Голям проект		Финансиран от ЕС проект, чиито общи допустими разходи надвишават 50 млн. евро в сектори като транспорта, околната среда и енергетиката.
Грешка		Резултатът от неточно изчисление или нередност, който възниква при неспазване на правните и договорните изисквания.
Данък върху добавената стойност	ДДС	Косвен потребителски данък върху производството и разпространението на стоки и предоставянето на услуги, който се заплаща от крайния потребител.
Декларация за достоверност	SoA / DAS	Публикувана в Годишния доклад на ЕСП декларация, в която е представено нейното одитно становище относно надеждността на отчетите на ЕС и редовността на операциите, свързани с тях.
Добро финансово управление		Управление на бюджета на ЕС в съответствие с принципите на икономичност, ефикасност и ефективност.
Доверителен интервал		Статистическа мярка за прецизността на резултатите от формирането на извадки, използвана при изчисляването на процента грешки.
Държавна помощ		Пряка или непряка държавна помощ за дружество или организация, която му дава предимство пред неговите конкуренти. ЕС има правила за държавната помощ с цел предотвратяване на нарушаването на единния пазар. Комисията следи за спазването на тези правила.
Държавна помощ de minimis		Размер на държавната помощ, под нивото на който не е необходимо одобрение от Комисията.
Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони	ЕЗФРСР	Фонд на ЕС за финансиране на участието на ЕС в програми за развитие на селските райони.
Европейски социален фонд	ЕСФ	Фонд на ЕС за създаване на възможности за образование и заетост и за подобряване на положението на хората, изложени на риск от бедност.
Европейски структурни и инвестиционни фондове	ЕСИФ / ЕСИ фондове	Петте основни фонда на ЕС, които съвместно осигуряват подкрепа за икономическото развитие в ЕС: Европейският фонд за регионално развитие, Европейският социален фонд, Кохезионният фонд, Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейският фонд за морско дело и рибарство. Те се подчиняват на общ набор от правила.
Европейски фонд за гарантиране на земеделието	Европейски фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ)	Фонд на ЕС за финансиране на директни плащания за земеделските стопани и мерки за регулиране или подпомагане на селскостопанските пазари.
Европейски фонд за морско дело и рибарство	ЕФМДР	Фонд на ЕС, който подпомага рибарите в прехода към устойчиво рибарство, както и крайбрежните общности при диверсифицирането на тяхната икономика.
Европейски фонд за регионално развитие	ЕФРР	Фонд на ЕС, който засилва икономическото и социалното сближаване в ЕС чрез финансиране на инвестиции, намаляващи дисбалансите между регионите.
Европейски фонд за стратегически инвестиции	ЕФСИ	Механизъм за подкрепа на инвестициите, създаден от Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и Комисията с цел мобилизиране на частни инвестиции за проекти от стратегическо значение за ЕС. Известен също като „План Юнкер“. Понастоящем е интегриран в групата на ЕИБ.
Ежегодност		Бюджетен принцип, според който приходите и разходите в бюджета трябва да се осъществяват в рамките на финансовата година, за която се отнасят.
Екологизиране		Въвеждане на селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда. Използва се и за обозначаване на свързаната с тези практики схема за подпомагане на ЕС.
Законосъобразност и редовност/Редовност		Съответствие със законодателството на ЕС (или на съответната държава) или с договорни задължения.
Извадка по парична единица	MUS	Статистически метод за формиране на извадка, при който вероятността дадена операция да бъде избрана е пропорционална на нейния размер.
Изпълнение		Измерва до каква степен са постигнати целите на дадено действие, проект или програма, финансирани от ЕС и каква е тяхната икономическа ефективност.
Изчислен процент грешки		Статистическо изчисление на процента грешки, които засягат дадена популация, на базата на представителна извадка от операции.
Инициатива за МСП		Съвместен финансов инструмент на Комисията / Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ), който има за цел да улесни достъпа до финансиране за малките и средните предприятия.
Интегрирана система за администриране и контрол	ИСАК	Система на ЕС, използвана от държавите членки за управление и проверка на плащания към земеделските стопани в рамките на общата селскостопанска политика.
Капиталова инвестиция		Финансови средства, инвестирани в акции от предприятие в замяна на дялово участие и дял от печалбата.
Количествено измерима грешка		При отчитането на тестовете на операциите, класификация, използвана от ЕСП, когато може да бъде измерена стойността на засегнатата от грешки операция.
Комитет за координация на европейските структурни и инвестиционни фондове		Комитет на Комисията с мандат за обсъждане на прилагането на регламентите за структурните и инвестиционни фондове (ESIF).
Консолидирани отчети		Обобщени отчети на всички институции, агенции и органи на ЕС, представени в един документ.
Корективен капацитет		Използвана от Комисията мярка за изчисляване на нивото на бъдещите корекции.
Кохезионен фонд	КФ	Фонд на ЕС за намаляване на икономическите и социалните различия в ЕС чрез финансиране на инвестиции в държави членки, брутният национален доход на глава от населението на които е по-малък от 90 % от средния за ЕС.
Краен получател / получател		Физическо или юридическо лице, което получава безвъзмездна финансова помощ или заем от бюджета на ЕС или в крайна сметка се облагодетелства от дейност, финансирана от ЕС.
Краен продукт		Това, което е произведено или постигнато от даден проект, финансиран от ЕС, напр. предоставено обучение, изградени пречиствателни станции, изградена отсечка от път.
Кръстосано спазване		Механизъм, при който плащанията за земеделските стопани са обвързани с изпълнението на изисквания за околната среда, безопасността на храните, здравето на животните и хуманното отношение към тях, както и за управлението на земята.
Кумулативен остатъчен риск		Разходите, които остават непровадени в края на даден програмен период, след като са били предприети всички корективни мерки.

Максимален интензитет на помощта		Общият размер на помощта, който може да бъде изплатен за дадена област на финансиране, изразен като процент от допустимите разходи. Максималният интензитет на помощта варира в зависимост от програмата и зависи от фактори като напр. географското местоположение.
Малки и средни предприятия	МСП	Определение за размера на дружества и други организации на базата на броя на заетите лица и на определени финансови критерии. „Малки предприятия“ са тези, които имат по-малко от 50 служители и оборот или балансово число до 10 млн. евро. „Средни предприятия“ са тези, които имат по-малко от 250 служители и оборот до 50 млн. евро или балансово число до 43 млн. евро.
Мандат за външно кредитиране	МВК	Механизъм между ЕС и Европейската инвестиционна банка, при който ЕС гарантира кредитирането на ЕИБ извън ЕС в подкрепа на целите на външната политика.
Междинно плащане		Проектите или програмите на ЕС често включват множество плащания — авансови, междинни и окончателни. Бенефициентите кандидатстват за междинни плащания след като са постигнали дадена междинна цел, определена в договора за безвъзмездна финансова помощ.
Международни одитни стандарти	МОС	Професионални стандарти, които определят характеристиките и отговорностите на независимите одитори.
Механизъм за свързване на Европа	МСЕ	Инструмент за определяне на инвестиционните приоритети и предоставяне на финансова помощ за секторите на енергетиката, транспорта и информационните и комуникационните технологии с цел създаване на високоефективна, устойчива и взаимосвързана инфраструктура.
Многогодишна финансова рамка	МФР	План за разходите на ЕС, който определя приоритети (основани на целите на политиките) и тавани, разпределени в шест основни функции, обикновено за седемгодишен период. Тя осигурява структурата, в рамките на която се определят годишните бюджети на ЕС, като ограничава разходите за всяка категория на разходи. Настоящата МФР обхваща периода 2014—2020 г.
Необвързано с производството подпомагане (на доходите)		Плащания на ЕС за земеделските стопани, които не са обвързани с производството на конкретен селскостопански продукт.
Непреки разходи		Разходи като напр. постоянни разходи за поддръжка или други административни разходи, които даден бенефициент извършва във връзка с проект или действие на ЕС.
Непряко управление		Метод за изпълнение на бюджета на ЕС, при който Комисията възлага задачи по изпълнението на други субекти (като трети държави и международни организации).
Нерядност		Нарушение на правила на ЕС (или на съответната държава) или на договорни задължения.
Ниво на усвояване		Процентът на общия размер средства, отпуснати от финансов инструмент за крайните бенефициенти.
Обвързано с производството подпомагане		Плащания на ЕС за земеделските стопани за производството на конкретен селскостопански продукт.
Обща политика в областта на рибарството		Концепцията на рамката на ЕС за управление на рибните запаси и рибарството е да осигурява устойчивост на рибните запаси и стабилни доходи за риболовната общност.
Обща рамка за мониторинг и оценка	ОРМО	Правилата и процедурите за оценка на изпълнението на общата селскостопанска политика.
Обща селскостопанска политика		Политика на ЕС, която включва субсидии и редица други мерки, разработени, за да гарантират продоволствена сигурност, да осигурят добър жизнен стандарт на земеделските стопани в ЕС, да насърчат развитието на селските райони и да опазват околната среда.
Обществени поръчки		Закупуване от публичноправни организации на продукти, услуги и строителни дейности посредством открита и състезателна процедура, с цел постигане на качество и икономическа ефективност.
Одитен орган	ОО	Независим национален орган, който е натоварен с отговорността да одитира системите и операциите на дадена разходна програма на ЕС.
Оперативна програма	ОП	Основна рамка за изпълнение на финансираните от ЕС проекти в областта на политиката на сближаване за определен период, която отразява приоритетите и целите, установени в споразуменията за партньорство между Комисията и държавите членки.
Операция		Трансакция като напр. извършено плащане или получен приход, вписана в отчетите на ЕС.
Опростени варианти за разходите	ОВР	Подход за определяне на размера на безвъзмездната финансова помощ чрез методи като напр. стандартни разходи за единица продукт, финансиране с единна ставка или фиксирани общи суми, а не чрез действителните разходи на бенефициентите. Разработени са с цел намаляване на административната тежест.
Органи по програмите		Събирателен термин за управляващите, сертифициращите и одитните органи при разходите в областта на сближаването.
Освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета		Годишно решение на Европейския парламент, което дава на Комисията окончателното одобрение за нейното изпълнение на бюджета.
Отмяна на бюджетни кредити		Освобождаване от Комисията на всички или на част от неусвоените бюджетни кредити за поемане на задължения.
Отражение		Дълготрайните последици от приключен проект или програма, които могат да бъдат социално-икономически, екологични или финансови.
Пазарна мярка		Публична интервенция на селскостопанските пазари с цел смекчаване на последиците от спада на цените и от структурните трудности чрез специфична за сектора подкрепа (напр. по отношение на плодовете и зеленчуците, винопроизводството, мляко в училищата).
Подход на атестация		Механизъм, при който одиторът прави заключение въз основа на достатъчни доказателства, получени чрез одитна дейност, въз основа на финансова информация, както и на други данни или специфични декларации, изготвени от одитирания обект.
Поети задължения		Заделена в бюджета сума за финансиране на конкретна разходна позиция, напр. договор или споразумение за отпускане на безвъзмездна финансова помощ. Поемането на задължение изисква наличие на съответни бюджетни кредити за задължения.
Показател за резултати		Измерима променлива, предоставяща информация с оценка на непосредствените ефекти на подпомаганите проекти върху целевата популация.
Последваща оценка		Независима оценка на ефективността, ефикасността, съгласуваността, уместността и европейската добавена стойност на даден приключен проект или програма.
Постоянно затревени площи		Земеделска земя, на която се отглеждат треви или други тревни фуражни култури за повече от пет последователни години.
Право на плащане		Прехвърляемо право, съгласно което активен земеделски стопанин може да получава подпомагане от ЕС, след като го заяви заедно с допустимата за подпомагане земеделска земя.
Праг на същественост		Праг, над който се счита, че установените в одитирана популация или набор от финансови отчети нередности се отразяват върху точността и надеждността.
Представителен процент грешки		Статистическо изчисление на грешките, които засягат дадена популация, на базата на представителна извадка от операции от тази популация.
Представителна статистическа извадка		Прилагане на статистически техники при съставянето на извадка, която да отразява характеристиките на популацията, от която е взета.
Преки помощи / преки плащания		Плащания за подпомагане в областта на селското стопанство като напр. помощи, свързани с площ, които се изплащат директно на земеделските стопани.
Пренасяне на бюджетни кредити		Прехвърляне на неизползвани бюджетни кредити от една финансова година към следващата, при спазване на определени условия.
Преходен инструмент		Инструмент, който осигурява непрекъснатост на финансирането от една схема за финансиране към друга.
Приключване		Уреждане на финансовите задължения по отношение на дадена програма на ЕС чрез изплащане на дължимото салдо към дадена държава членка или възстановяване на средства от нея.
Приоритетна ос		В областта на политиката на сближаване, един или повече инвестиционни приоритети, съответстващи на основна цел на оперативната програма.
Провизия		Счетоводен термин, с който се обозначава вписано в баланса вероятно бъдещо задължение с неопределен срок или размер.
Програмен период		Периодът, в рамките на който се планира и изпълнява дадена разходна програма на ЕС.
Програмни разчети		Документ, изготвен от страна партньор и одобрен от Европейската комисия, в който се определя дейността по сътрудничество или изпълнение, която трябва да бъде извършена, както и необходимите финансови, човешки и материални ресурси.
Проект на коригиращ бюджет		Предложение от Комисията за изменение на бюджета на ЕС по време на неговото изпълнение.
Производство за установяване на неизпълнение на задължения		Процедура, чрез която Комисията предприема действия срещу всяка държава членка на ЕС, която не спазва своите задължения, произтичащи от законодателството на ЕС.
Процент остатъчни грешки / процент остатъчен риск / общ процент остатъчни грешки	RER / RRR / RTER	Частта от дадена популация, която не е счетена за редовна след като е отчетен резултатът от всички процедури за контрол, възстановявания на неправомерно изплатени суми и корекции.
Пряко управление		Управление на фонд или програма на ЕС само от Комисията, за разлика от споделеното управление или непрякото управление.
Разплащателна агенция		Орган, определен от държавата членка за администриране на разходите на ЕС в областта на земеделието.

Разпоредител с бюджетни кредити		Лице, което отговаря за изпълнението на приходите и разходите на даден орган на ЕС.
Регламент „Омнибус“		Изменение на Финансовия регламент, в сила от август 2018 г., което променя и опростява финансовите правила на ЕС и насочва в по-голяма степен бюджетното управление в различни области към постигането на резултати.
Регламент за общоприложимите разпоредби	POP	Регламент за определяне на правилата, регулиращи петте европейски структурни и инвестиционни фонда, и за осигуряване на тяхната ефективна координация.
Редовност		Степен на съответствие на дадена операция с приложимите правила и разпоредби.
Резерв за изпълнение		Сума от бюджета, отпусната за разходите на Европейските структурни и инвестиционни фондове, която се задържа, докато не бъдат изпълнени определени цели.
Резерва		Слабости, посочени от генералните директори в предоставяната от тях декларация за достоверност в Годишния отчет за дейността.
Резултат		Непосредственият ефект от проект или програма след тяхното приключване, като напр. подобряване на заетостта на участниците в даден курс или подобрен достъп след изграждането на нов път.
Сертифициращ орган		Орган, определен от държава членка за сертифициране на точността и съответствието на декларациите за разходи и на заявленията за плащане.
Сертифициращ орган в областта на земеделието		Във връзка с разходите в областта на земеделието — публична или частна организация, която е определена от дадена държава членка за сертифициране на надеждността на годишните отчети на акредитирана разплащателна агенция, както и на законосъобразността и редовността на операциите, свързани с тях.
Система за идентификация на земеделските парцели	СИЗП	База данни за земеделската земя в държавите членки, използвана при плащанията на преките помощи в рамките на общата селскостопанска политика и при проверките на допустимостта на заявленията на земеделските стопани.
Собствени ресурси		Използваните за финансиране на бюджета на ЕС средства, по-голямата част от които се формират от вноски на държавите членки.
Споделяно управление		Метод за изпълнение на бюджета на ЕС, при който, за разлика от прякото управление, Комисията делегира на държавите членки задачи по изпълнението, като същевременно запазва крайната отговорност.
Споразумение за делегиране (остаряло)		Предшественик на споразумението за финансиране, заменено при влизането в сила на Финансовия регламент от 2018 г.
Споразумение за партньорство	СП	Споразумение между Комисията и държава членка или трета страна в контекста на дадена разходна програма на ЕС, в което се определят например стратегически планове, инвестиционни приоритети, търговски условия или предоставяне на помощ за развитие.
Споразумение за финансиране		Споразумение между Комисията и организация, която изпълнява дейности в режим на непряко управление и която е доказала способността си да управлява средства на същото равнище както Комисията.
Статистическа извадка		Метод за съставяне на извадки въз основа на статистически данни, използван при одитните тестове, за да се осигурят представителни резултати.
Стратегия „Европа 2020“		Стартирана през 2010 г. десетгодишна стратегия на Европейския съюз за насърчаване на растежа и за създаване на работни места.
Субективна преценка при съставяне на извадката		За разлика от съставянето на статистическа извадка, това е процедура, при която одиторът прилага дискреционна преценка при подбора на специфични обекти от популацията за одитни тестове, за да изпълни предварително определени критерии.
Схема за единно плащане на площ	СЕПП	Свързана с площ схема за селскостопански плащания, прилагана в десет държави членки като преходна мярка, по която земеделските стопани получават стандартен размер помощ на хектар. Всички останали държави членки прилагат основната схема за плащане.
Схема за основно плащане	СОП	Селскостопанска схема на ЕС, по която се извършват плащания на земеделски стопани въз основа на допустимата земеделска площ.
Съгласувателна процедура		Процедура, при която на одитирания обект се предоставят одитни констатации с цел обсъждане и коментар в рамките на определен период от време.
Традиционни собствени ресурси	ТСР	Приходите на ЕС, събирани от мита и налози върху захарта.
Туининг		Механизъм за изграждане на капацитет в специализирани области, при който определен орган или организация в държава партньор получава подкрепа от еквивалентен орган в друга държава членка на ЕС.
Управляващ орган	УО	Национален, регионален или местен орган (публичен или частен), на който държавата членка е възложила да управлява финансирана от ЕС програма.
Уравняване на сметки		Годишен процес, чрез който Комисията, след извършване на проверки, приема исканите от изпълнителните органи и партньорите суми за плащане.
Уравняване с оглед на съответствието		Процес, при който Комисията проверява дали дадена държава членка е използвала правомерно земеделските фондове, които са на нейно разположение, както и дали нейните системи за управление и контрол функционират ефективно. В случай на нарушение процедурата може да доведе до искане към държавата членка за връщане на получените суми.
Уреждане на финансови задължения (сетълмент)		Изплащане на дължимото салдо към държава членка или възстановяване на средства от нея, с цел приключване на програма на ЕС.
Усвояване		Степен (обикновено изразена като процент) на изразходване на отпуснатите на държавите членки средства на ЕС за допустими проекти.
Условно задължение		Потенциално задължение за плащане, което може да възникне в зависимост от резултата от дадено бъдещо събитие.
Финансов инструмент		Финансово подпомагане от бюджета на ЕС, което може да бъде под формата на капиталови или квазикапиталови инвестиции, заеми или гаранции или други инструменти за поделване на риска.
Финансов посредник		Субект, който служи като връзка между управителя на финансовите средства на даден финансов инструмент и крайните получатели.
Финансов регламент		Правилата, които регламентират начина на съставяне и използване на бюджета на ЕС, както и свързаните с това процеси като вътрешен контрол, докладване, одит и освобождаване от отговорност.
Финансов резултат		Резултатът за годината, представен в консолидираните отчети на ЕС, който представлява разлика между приходите и разходите.
Финансова корекция		Мярка за защита на бюджета от неправомерни или измамни разходи чрез отнемане или възстановяване на средства за компенсиране на плащания, направени по погрешка по финансирани от ЕС проекти или програми.
Целеви приходи		Средства, внасяни в бюджета на ЕС (напр. глоби и корекции и вноски на трети държави за изследователски програми), които могат да бъдат използвани само за предварително определена цел.